

Gemeenteschets

Gevouwen handen

Over het bidden

GEVOUWEN HANDEN

Over het bidden

door
ds. A.O. Reitsema
ds. H. van den Berg
ds. D.W.L. Krol

Deze gemeenteschets is een uitgave van:

Gereformeerde Bijbelstudiebond (GBb)

Bond voor Gereformeerde Jongerenverenigingen (BGJ)

Herziene uitgave april 2007

Alles uit deze uitgave mag vrij gekopieerd worden!

Inhoudsopgave

Bidden.....	5
BIDDEN	6
Elia's gebed om droogte.....	6
God zorgt voor Elia.....	7
De HEER is God	8
Elia's gebed om regen.....	10
Handreiking voor leider/leidster	11
Bijbelrooster.....	12
Bidden en strijden.....	13
BIJBELROOSTER VOOR VIJF DAGEN.....	14
BIJBELSTUDIE OVER EXODUS 17 : 8-16.....	14
GESPREK N.A.V. DE BIJBELSTUDIE	16
KIEZEN.....	16
EEN BRIEF SCHRIJVEN	17
INTERVIEW	17
BIDDEN MOET JE DOEN.....	18
STELLING NEMEN	18
TOT BESLUIT	18
Literatuur	19
Gevouwen handen.....	21
BIJBELROOSTER VOOR VIJF DAGEN.....	22
Bijbelstudie	22
Inleiding	22
Wat is bidden?	23
Bidden in oorlogstijd.....	23
Levensheiliging.....	25
Een goed gebed	26
Literatuur	27
Bijbelrooster	28

Bidden

Schets voor jongeren van 12-16 jaar

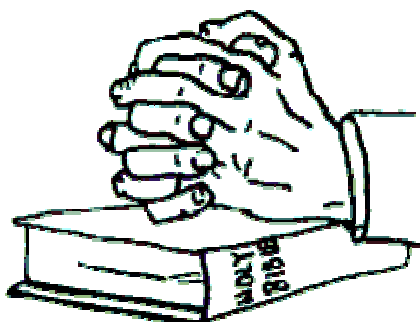
door ds. A.O. Reitsema, Keienberg 27, 3825 CS Amersfoort

BIDDEN

Vind je bidden moeilijk? Ik ook! Ik merk dat ik nog elke dag moet bijleren. Je weet wel dat je God alles mag vragen. Alles wat je echt nodig hebt. Maar je doet het lang niet altijd. Betrek jij God bij alles in je leven? Heb jij altijd je aandacht erbij, als je bidt? Besef jij steeds met wie je spreekt? Ben jij je genoeg bewust van je eigen kleinheid? Heb jij soms ook dat gevoel dat je bezig bent God voor jouw karretje te spannen? Ik merk bij mezelf dat ik zo gemakkelijk een egoïst word in mijn bidden. Ik ben nog veel te vaak alleen op mezelf gericht.

Zie je wel, of je nu jong bent of oud, je kunt nooit zeggen dat je bidden onder de knie hebt!

En toch - zelfs een kind kan bidden. Of moet ik zeggen: juist een kind kan bidden?! Wat doet een kind, als het iets nodig heeft? Het vraagt het aan vader of moeder. Zo mag jij de Heer vragen om dingen die je echt nodig hebt. Ook jij kunt bidden. Ook jij mag gewoon spreken met God. Je hoeft niet eerst allerlei ingewikkelde dingen te zeggen of te doen om God te bereiken. Je mag God je Vader noemen. Als je bidt, spreek je tot je hemelse Vader. Zeg Hem maar heel eenvoudig wat je op je hart hebt!

Geef mij, Heer, geen goud of zilver, maar een sterk, vast geloof. Ik zoek niet het genot en het plezier van de wereld, maar troost en verkwikking door uw heilig Woord. Ik begeer niets van wat de wereld groot acht, want ik ben in uw ogen geen haar beter. Maar geef mij uw Heilige Geest, die mijn hart verlicht, mij in mijn angst en nood versterkt en troost. Houd mij in het rechte geloof en vertrouwen op uw genade tot aan mijn einde. Amen.

Maarten Luther 1483-1546

Elia's gebed om droogte

Het volk Israël heeft God verlaten. Zij aanbidden de afgoden. Vooral sinds koning Achab met Isebel getrouwd is. Isebel komt uit Sidon. Zij heeft de afgodendienst in Israël ingevoerd. De Israëlieten geloven nu ook, dat Baäl de god van de zon, de regen en de vruchtbaarheid is, die voor welvaart kan zorgen. De Heer God is daar buitengewoon boos over. Dat kun je begrijpen. Want Hij alleen is God. Maar wonderlijk genoeg verlaat Hij zijn volk niet. Hij wil dat het zich bekeert. Daarom stelt Hij het op de proef. Er gaat iets heel ergs gebeuren. Hij laat zijn knecht Elia profeteren: 'Zo waar de HEER leeft, de God van Israël, in wiens dienst ik sta, de eerstkomende jaren zal er geen dauw of regen komen tenzij ik het zeg.'

Dat lees je in 1 Koningen 17 : 1.

Opdracht: Lees nu Jakobus 5 : 13-18 en beantwoord één of meer van de volgende vragen.

1. Jakobus vertelt ons dat Elia gebeden heeft om droogte. Wat vind je ervan dat Elia dat deed?
2. Achab zegt dat Elia zijn volk in het ongeluk heeft gestort. (1 Kon. 18 : 17). Waarom heeft Achab geen gelijk?
3. God had toch beloofd dat het land Israël een land zou zijn dat water drinkt van de regen van de hemel (vgl. Deut. 11 : 11)? Hoe kan Elia dan droogte en dus hongersnood aankondigen?
4. Lees nu ook eens vs. 26-28 van Deuteronomium 11 en vertel waarom Elia om droogte mocht bidden.
5. Heeft de Heer jou wel eens op de proef gesteld? Wat heb je toen gebeden?

God zorgt voor Elia

Elia heeft een mooie naam: de HEER is God. Hadden ze dat nu maar geloofd in Israël! Maar ze vertrouwen op Baäl. Baäl moet voor eten en drinken zorgen. Baäl moet welvaart brengen. Maar dat kan hij niet. De regen blijft uit. Het land wordt steeds droger. De honger steeds erger. Intussen laat de HEER Elia onderduiken. Hij woont een tijdje ergens in een diep dal en drinkt uit een beekje. Raven brengen hem voedsel op Gods bevel. Raven zijn egoïstische beesten. Maar als God het zegt, laten ze hun voedsel vallen. God zorgt ervoor dat Elia eten en drinken krijgt. Elia blijft in leven. Zo kan hij straks, als het volk weer naar de HEER vraagt, het Woord van God verkondigen. Dat lees je in 1 Koningen 17 : 2-6.

Een poosje later gaat Elia verhuizen. Omdat de beek uitdroogt? Dat staat er niet. De beek droogt inderdaad uit. Maar de echte reden waarom Elia moet verhuizen, is, dat de Heer op nog een andere manier wil laten zien, dat Hij de God is die leeft. Elia krijgt opdracht om naar een weduwe in Sarefat te gaan. God zelf heeft deze mevrouw opdracht gegeven voor Elia te zorgen. Elia blijft veilig in Gods hand. Het meel in de pot raakt niet op en de olie in de kruik ontbreekt niet.

Opdracht: Lees 1 Koningen 17 : 7-16 en geef antwoord op één of meer van de volgende vragen.

6. Bidden is: de enige echte God aanroepen. Als je graag wilt dat God naar je luistert, moet je Hem kennen. Vertel wat je over Hem geleerd hebt uit dit verhaal van Elia.

7. Tijdens de oorlog, in de hongerwinter, schrijft Muus Jacobse een gedicht, waaruit ik één vers citeer:

*"Omdat, als ik aan de profeet
en aan die vrouw denk, 'k huiveren kan,
dat ik niet doen zal als zij deed,
dat ik het zo niet kan."*

Waar is de dichter precies bang voor? Kun jij je dat voorstellen en wat moet je doen, als je die angst hebt (zie 1 Kon. 17 : 15)?

8. Schrijf eens een aantal punten op voor een gebed dat jij in deze omstandigheden zou bidden.

De HEER is God

Stel je voor: het is al drie-en-een-half jaar droog geweest.

- Geen drup regen.
- Bomen zonder bladeren.
- Lege akkers.
- Geen ranken met druiven aan de wijnstok.
- Geen vee op het land.
- De mensen leven nog net.

Heel Israëel moet naar de Karmel komen. Ook de vierhonderdvijftig profeten van Baäl en de vierhonderd profeten van Asjera. Achab zelf is er. Er zijn daar duizenden mensen bij elkaar. Dan komt Elia. Hij loopt naar het samengestroomde volk toe en vraagt hoe lang ze nog op twee gedachten blijven hinken. Als de HEER de ware God is, moeten ze Hem volgen. Als Baäl het is, laten ze dan Baäl volgen. Maar het volk wil én de één aanroepen én de ander. Ze geven Elia geen antwoord. Zij kiezen niet! Dan stelt Elia voor dat hij en de profeten van Baäl elk een altaar bouwen. Op het altaar komt hout. Daarop het offerdier. Maar vuur zal er niet zijn. Wie met vuur antwoordt, is God.

Bijbelstudie en vragen voor jongeren van 12 tot 16 jaar

Opdracht: Lees nu 1 Koningen 18 : 20-40 en geef antwoord op één of meer van de volgende vragen.

9. Het valt je wel op dat de profeten van Baäl zich erg druk gedragen. Wat doen ze precies?
10. In vs. 30 lees je dat Elia het altaar van de HEER herstelt. Je mag er dus wel van uitgaan dat er niet meer aan de HEER geofferd en niet meer tot Hem gebeden werd. Maak de volgende zin af:
Als Elia het altaar van de HEER weer heel maakt, geeft hij daarmee aan dat
11. Het gebed van Elia (vs. 36) is kort en krachtig. Geef enkele verschillen weer tussen het bidden van de Baäl-profeten en het gebed van Elia.
12. Je kunt van de verschillen die je net genoemd hebt, leren:
 - a. dat een gebed tot de enige echte God niet per se hoeft te zijn;
 - b. dat zo'n gebed wel moet zijn;
 - c. dat je vol mag zijn, als je tot de enige echte God bidt.
13. Geef aan waarom Elia de namen van Abraham, Isaak en Israëel hier noemt. Ik denk dat je zo'n beroep op de drie aartsvaders vandaag nooit meer hoort in een gebed. Op wie beroep je je wel, als je bidt en waarom?
14. Let op hoe Elia bidt. Hij vraagt niet, heel onzeker, of God wel de echte God is. Hij is er zeker van. Laat dit volk zien, dat U alleen God bent. Praat er met elkaar over of jullie daar ook wel zo zeker van zijn.
15. Je moet in je gebed ook je schuld belijden. Herken je iets van jezelf in de verzen 21, 30 en 37? Probeer eens aan te geven welke zonden jij doet en waarvoor je de Heer om vergeving moet vragen.
16. Elia bidt: 'Geef mij antwoord, HEER, geef antwoord. Dan zal dit volk beseffen dat u, HEER, God bent en dat u het bent die hen tot inkeer brengt' (1 Kon. 18 : 37). Dat is een gebed om bekering van zijn volk. Vertel eens of en hoe jij dat doet, bidden om bekering van anderen.

Elia's gebed om regen

Vuur schiet van de hemel naar beneden. Waterdamp stijgt op. Samen met de rook van de verbrande stier. Zwijgend hadden de Israëlieten de korte preek van Elia aangehoord. Ze hadden geen antwoord gegeven op de vraag wie ze wilden volgen: de HEER of de Baäl. Maar nu gooien ze zichzelf op de grond. Ze roepen: "De HEER, die is God! De HEER, die is God!" Er is nog geen regen. Hun magen rammelen nog van de honger. Eigenlijk is er nog niets veranderd. Of toch wel? Ja, hun hart is veranderd. Zo heeft de Heer het gebed van zijn knecht uit 1 Koningen 18 : 37 verhoord. Nu bidt Elia dat de regen ook mag komen. Het hoofd tussen de knieën. Hij bidt lang. Geeft zijn knecht zeven keer opdracht om te gaan kijken. Zeven is het getal van de volheid. God maakt af wat Hij begonnen is. Hij zegent het land met regen. Geloof maar dat God altijd tot zeven telt. Hij doet wat Hij beloofd heeft. Ook al denk je soms van niet.

Opdracht: Lees 1 Koningen 18 : 41-46 en bespreek de volgende vragen of stellingen.

17. Elia had niet om regen hoeven te bidden, want God had de regen al beloofd (1 Kon. 18 :1). Wat God belooft, doet Hij toch!
18. Elia komt krachtig op voor de eer van God. Hij buigt diep voor God, uit eerbied en omdat hij zich schuldig weet tegenover God. Wij moeten ook knielend bidden.
19. Elia bidt soms in het openbaar (vs. 36,37), soms ook zoekt hij de eenzaamheid op (vs. 42). Wij moeten hem daarin navolgen! (Als je er niet uitkomt, moet je Matteüs 6 : 6 eens lezen.)
20. Uit de krant van 9 juni 1997:
"Wat doet een mens op zaterdagochtend? Vanmorgen begeven slechts weinigen zich buiten in de hitte. Zonneschermen, rood, groen of oranje bepalen het straatbeeld in deze gegoede wijk van Veenendaal. Ergens hoor je een watersproeier, een eind verderop een schuurmachine. Mw. Jane Philippi loopt een tuinpad op, gebeden prevelend en schuift de kaart met 'wij bidden voor u' in de brievenbus. Ze is één van de naar schatting drieduizend mensen die meedoen aan Actie Stratenplan."
Geef je mening over deze actie.

Voor het eind van jullie vergadering:

- Wie dankt of danken er aan het eind van jullie vergadering?
- Waar willen jullie voor danken en bidden?
- Is het goed om een paar punten op te schrijven?
- Ben je ervan overtuigd, dat God, dankzij Jezus Christus naar je luistert als je bidt?

Handreiking voor leider/leidster

1. U mag zelf uitmaken welke vragen/opdrachten u wel of niet behandelt. Een keus maken is wel nodig. Als de gang van het verhaal maar gevolgd wordt. Probeer steeds vanuit de tekst naar de praktijk van het bidden te gaan.
2. De vragen 1 t/m 5 spreken voor zichzelf. De gebeden van Elia waarop Jakobus wijst, komen niet met zoveel woorden voor in 1 Koningen 17 en 18. Waarschijnlijk heeft Jakobus een traditie gekend, waarin sprake was van de gebeden van Elia. Geef vooral aandacht aan de bedoeling van Jakobus: Hij wil aan de hand van de vurige gebeden van Elia duidelijk maken, dat het gebed van een rechtvaardige veel vermag, doordat er kracht aan verleend wordt. Wij mogen veel van het gebed verwachten.
Bij de behandeling van vraag 5 kunt u hierop nog verder doorgaan.
3. Bij vraag 6 kunt u de catechismus vr. en antw. 117 betrekken: 'Wat behoort tot een gebed dat God aangenaam is en door Hem verhoord wordt? Ten eerste dat wij de enige ware God, die Zich in zijn Woord aan ons geopenbaard heeft, van harte aanroepen.'
4. Bij vraag 7 kunt u de jongens en meisjes gelegenheid geven zich te uiten over hun vragen en twijfels. Niet lang geleden hoorde ik een jongere zeggen: "Als ik bid, heb ik het idee dat ik tegen een paal praat."
5. Bij vraag 9 kan doorgesproken worden over afgoden die niet antwoorden, terwijl de levende God als Vader angesproken mag worden, die 'ons nog veel minder onthouden zal wat wij met waar geloof van Hem vragen dan onze vaders ons aardse dingen weigeren' (antw. 120 HC).
Kuitert vertelt in een hoofdstuk over 'Communicatie met God', dat in sommige Japanse Shinto-tempels een groot koord hangt, waaraan gelovigen een forse ruk geven, zodat er ergens een belletje rinkelt. In andere klappen bezoekers stevig in hun handen als ze voor het altaar staan. Toen hij bij zo'n gelegenheid vroeg wat er aan de hand was, kreeg hij als uitleg dat de gelovige zich tot God wendde, maar - dat spreekt vanzelf - eerst zijn aandacht moest vragen door de bel te laten rinkelen, of door even flink in de handen te klappen.
6. Opmerking bij vraag 10: Elia maakt het gebroken altaar weer heel. Dat wil zeggen dat hij schuldbelijdenis doet: Israël is het geloof dat de HEER bij zijn volk woont, kwijtgeraakt. Laat na bespreking bij deze vraag invullen: ze door hun ongeloof er zelf de oorzaak van zijn dat de weg naar God gesloten is.

Bijbelstudie en vragen voor jongeren van 12 tot 16 jaar

7. Bij vraag 12 kan ingevuld worden:
bij a. lang en luid ...
bij b. een gelovig ...
bij c. vertrouwen ...
8. Het beroep op Abraham, Isaak en Israël is sterk. God had gezworen dat hij Zich altijd aan hun nageslacht zou verbinden. Praat met de jongelui over wat God aan ons gezworen heeft en betrek Christus hierbij (vraag 13).
9. Let op bij de vragen 17 t/m 19. Dit zijn stellingen waarover de jongelui mogen discussiëren. Bij vraag 17 onthouden dat God de vervulling van zijn beloften juist wil geven op het gebed van zijn kinderen: 'Laat mijn gebed voor u zijn als reukwerk.' (Vgl. Psalm 141 : 2.)
10. Het is mogelijk dat het kringgebed ter sprake komt n.a.v. de vraag wie er gaan danken (meervoud!) aan het eind van de vergadering. Bij een gesprek hierover kan ter sprake komen:
- dat het kringgebed in sommige gereformeerde kerken in het buitenland een bekend verschijnsel is;
 - dat ook wanneer één bidt, de anderen meebidden;
 - dat gebeden concreter kunnen worden, als je van tevoren afspreekt waar je voor bidt en dankt;
 - dat een kringgebed geen meerwaarde heeft boven een gebed dat door één namens allen wordt uitgesproken;
 - dat het kringgebed het persoonlijk gebed niet overbodig maakt.

Zingend bidden kan ook:

- Psalm 84 : 3,4,5; 104 : 8,9,10; 141 : 1,2; 145 : 4,5.
- Gezang 23; 36; 38; 103; 134 (Geref. Kerkboek, 2006).
- E&R-bundel I: 53; 54; 117; 158.
- E&R-bundel II: 253; 290; 324; 328; 338.

Bijbelrooster

1 Koningen 17:1-6	Elia kondigt droogte aan; God zorgt voor hem bij de beek Kerit
Jakobus 5:13-18	Elia's gebeden om droogte én om regen
1 Koningen 17:7-16	Elia gevoed én sterk gemaakt voor zijn taak
1 Koningen 18:20-40	De HEER, die is God!
1 Koningen 18:41-46	Elia bidt om de regen die God beloofd heeft

Literatuur

Zie onder de beide andere schetsen

Bidden en strijden

Schets voor jongeren 16+

door ds. H. v.d. Berg, Rodenrijseweg 69, 2651 BN Berkel en Rodenrijs

BIJBELROOSTER VOOR VIJF DAGEN

1. Exodus 17 : 1-7:	een volk dat niet bidt maar wel moppert
2. Exodus 17 : 8-16:	door voorbede wint het volk de strijd
3. Lucas 11 : 1-13:	God verhoort je gebed
4. Lucas 18 : 1-8:	blijven bidden
5. Efeziërs 6 : 10-20:	bidden in uniform

BIJBELSTUDIE OVER EXODUS 17 : 8-16

Kun je echt op de HEER vertrouwen? Zou Hij je helpen als vijanden je het leven moeilijk maken? Heb je in zulke omstandigheden veel aan je gebed? Of heb je meer vertrouwen in jezelf? Of in hulp van mensen om je heen?

Het volk Israël is in de woestijn. Bij de plaats Refidim. Daar is eerst geen water. Wat hebben ze een dorst in die hete droge woestijn. Dan zorgt God voor water uit de rots. Hij geeft uitkomst! Israël kan op Hem vertrouwen. Ook als er gevaar dreigt van vijanden?

Lees: Exodus 17 : 8-16

Het volk is nog bij Refidim als ze worden aangevallen door Amalek. Iedereen is moe en uitgeput. Dan worden de zwakken in de achterhoede overvallen (Deut. 25 : 17, 18). Een laffe aanval.

Is er paniek geweest? We lezen er niets over. Wél over de reactie van Mozes. Hij zegt tegen Jozua dat hij mannen moet uitkiezen. Morgen zullen de Amalekieten vast en zeker terugkomen. Dan zullen Jozua en zijn mannen moeten vechten.

Mozes niet. Hij gaat de berg op. Daarboven houdt hij de staf omhoog, naar God. Zolang hij dat weet vol te houden, wint Israël. Maar als Mozes moe wordt, zakken zijn armen naar beneden. Dán is Amalek sterker. Daarom schieten Aäron en Hur te hulp. Ze ondersteunen Mozes' armen, want die moeten omhoog blijven. Ze kunnen geen moment zonder Gods hulp. Alleen zo wordt Amalek verslagen.

Als teken van dankbaarheid bouwt Mozes een altaar. In de stenen wordt een naam gebeiteld: "De Heer is mijn banier". Een banier is een vaandel, zoals je die nog ziet bij een muziekkorps. Zo'n vaandel werd vroeger voor het leger uitgedragen. Dáár moesten de soldaten op letten. Die vlag hield hen bij elkaar, en inspireerde hen om te vechten. Zó moet het volk op God blijven letten. Alles van Hem verwachten. Hij vuurt je aan om bij Hem te blijven en vol te houden.

Bijbelstudie en werkvormen voor jongeren 16+

Leg de hand op de troon van de HEER. Dat betekent: bidden! Dat was het wat Mozes aldoor deed, toen hij de staf omhoog hield. Roepen om Gods hulp. Een gebaar van vertrouwen op God.

Is het jou ook opgevallen? Mozes maakt een heel rustige indruk. Zonder opdracht van God weet hij precies wat er gebeuren moet: Jozua moet vechten en ikzelf moet de berg op, bidden. Hij verwacht de overwinning van God. Mozes is één en al vertrouwen. Misschien heb je ook wel eens midden in de problemen gezeten. Had jij toen ook zo'n vertrouwen in God?

Bedenk, voor je verder leest, eerst eens hoe het komt dat Mozes zoveel vertrouwen heeft in de HEER.

Mozes heeft inderdaad redenen om op God te vertrouwen. Hij neemt de staf Gods mee naar boven. Geen toverstaf! Maar toch wel een bijzondere staf. Het is de staf die in een slang veranderde. Met die staf heeft Mozes op de Nijl geslagen (vers 5) zodat het water bloed werd. Met diezelfde staf sloeg hij pas nog op de rots, en toen kwam er water tevoorschijn (vers 6). Het is een staf met geschiedenis. Mozes houdt die staf omhoog. Zo van: Kijkt U er alstublieft goed naar, HEER. Mozes herinnert God aan zijn verlossingswerk. Hij zegt daarmee: "God, u hebt nu al zoveel wonderen gedaan voor uw volk...U laat het nu toch zeker niet vallen?" Mozes vertrouwt erop dat God zijn eigen werk niet in de steek laat. Die staf is Mozes' houvast, want daarmee klampt hij zich vast aan Gods eigen werk.

Mozes vertrouwt erop, dat God zijn eigen werk niet in de steek laat. Waarom mocht Elia ervan uitgaan, dat God antwoord zou geven? Bespreek welke rol de (on)gehoorzaamheid van het volk Israël in beide gevallen speelt. (Vergelijk hiervoor de schets voor jongeren van 12 tot 16 jaar.)

**Lees nu Lucas 11 : 1-13.
De Heer Jezus zegt daar dat we vol vertrouwen mogen bidden tot God. Wat is óns houvast (let vooral op de laatste verzen)?**

Werkvorm 1	groepering 4 pers.	hulpmiddelen geen	tijd 20 min.
-------------------	-----------------------	----------------------	-----------------

GESPREK N.A.V. DE BIJBELSTUDIE

Begin de vergadering met een lied dat spreekt van vertrouwen in de HEER (hieronder is een aantal liederen aangegeven). Spreek in een gebed je vertrouwen in de HEER uit en vraag Hem om een goede vergadering. Lees daarna Exodus 17 : 8-16. Ga uit elkaar in groepjes van een man of vier.

Probeer je bij de bespreking de situatie van de tekst in te denken.

1. Mozes vertrouwde op de HEER; dat is een wonder, vooral als je bedenkt dat mensen vaak weinig vertrouwen en veel twijfelvragen hebben; wat voor vragen had Mozes bijvoorbeeld kunnen stellen aan God?
2. Mozes heeft nu gekozen voor bidden én vechten; was het niet voldoende geweest om alleen maar te bidden?
3. Denk je in waarom Israël in eigen kracht niet tegen Amalek opgewassen was.
4. God wil alle herinnering aan Amalek uitwissen. Dat doet Hij niet zomaar. (Lees Jona 4 : 11). Waarom is God hier dan zo rigoureuus?

Werkvorm 2	groepering naar keuze	hulpmiddelen geen	tijd 10 min.
-------------------	--------------------------	----------------------	-----------------

KIEZEN

Sommige uitleggers leggen het gebaar van Mozes niet als een gebed uit. Zij vinden het meer een signaal voor het volk, waardoor Mozes hen aanvuurt in de strijd. Maak een keuze uit de volgende antwoorden, en leg uit waarom je keuze zo uitvalt.

- ik vind dat het een gebed is tot God;
- ik ben van mening dat het om een teken voor het volk gaat;
- ik denk dat het een gebed is tot God én een teken voor het volk.

Werkvorm 3	groepering 2 personen	hulpmiddelen pen + papier	tijd 20 min.
-------------------	--------------------------	------------------------------	-----------------

EEN BRIEF SCHRIJVEN

Verdeel de vereniging in groepjes van 2 personen. Die twee schrijven elkaar een korte brief. Neem hiervoor ongeveer 5 minuten.

Onderwerp: schrijf de ander welke werken van God jouw houvast zijn om op Hem te vertrouwen. Denk aan Gods werk in je eigen leven, in dat van anderen en ook in de (kerk)geschiedenis.

Geef elkaar je brief, lees die en spreek er samen over door.

- heeft de ander dingen geschreven die jij ook had kunnen noemen, maar waar je niet aan gedacht had? Hoe komt dat?
- ontdek je dingen die je allebei had opgeschreven? Is dat een verrassing of had je dat kunnen verwachten? Leg dat dan eens uit aan elkaar.
- zeg in hoogstens 3 zinnen wat je van deze oefening geleerd hebt.

Werkvorm 4	groepering 2 à 3 pers.	hulpmiddelen Geen	tijd 20 min.
-------------------	---------------------------	----------------------	-----------------

INTERVIEW

Ga bij elkaar zitten in groepjes van 2 of 3. En ondervraag elkaar om beurten over het volgende:

- Amalek is de vijand van Gods volk; hoe zie en ervaar jij de vijandschap tegen Gods volk vandaag?
- Mozes kan door vermoeidheid het bidden niet volhouden; vind jij het moeilijk om trouw te zijn in het bidden? Als dat zo is, waar komt dat dan van?
- Mozes wordt bij het bidden ondersteund door Aäron en Hur; heb jij ook steun van anderen nodig? En hoe kunnen anderen jou daar dan bij helpen? Hoe was dat bij Elia?
- de Heer Jezus spoort ons aan om te bidden (Lucas 11 : 9); wat betekent dat voor jouw gebedsleven?

Werkvorm 5	groepering samen	hulpmiddelen muziekinstrument liedbundels	tijd 3x5 min
-------------------	---------------------	---	-----------------

BIDDEN MOET JE DOEN

Bidden is: je vertrouwen uitspreken in de HEER. Dat kun je doen door te spreken, maar daarnaast kun je het ook zingen. Plan een paar momenten (een stuk of drie) in de vergadering om samen liederen te zingen. Er zitten met opzet ook een paar wat minder bekende bij. Probeer die vooral eens!

Psalm: 25 : 1 en 10; 54 : 1; 55 : 1,7; 57 : 1; 61 : 1,2; 77 : 4, 6; 102 : 1,13; 123 : 1; 130 : 1; 141 : 2.

Gezang: 36; 39; 177; 68 : 1; 139 : 1,3,6; 131; 134; 137; 168 (mooi in canon) (Geref. Kerkboek, 2006).

E&R I: 53 : 1, 2; 135; 157; 158; 231.

Werkvorm 6	groepering samen	hulpmiddelen geen	tijd 20 min.
-------------------	---------------------	----------------------	-----------------

STELLING NEMEN

Bespreek één of meer van de volgende stellingen:

1. Het is niet moeilijk om de vijanden van Gods werk vandaag aan te wijzen.
2. Mozes zegt dat de HEER zelf een strijd heeft tegen de vijanden en dus hoef ik niet te strijden.
3. Bidden voor je vijanden (vergelijk Matteüs 5 : 44) is beter dan tegen ze vechten.
4. Bidden om de Heilige Geest (Lucas 11 : 13) is nu niet meer nodig, want Hij heeft bij de doop beloofd dat Hij in ons wil wonen.

Werkvorm 7

TOT BESLUIT

Leg de vragen die nog overblijven, bij elkaar. Probeer er zo mogelijk samen uit te komen. Lukt dat niet, spaar dan de vragen op voor een afsluitende vergadering van alle verenigingen samen, waar bijv. de predikant de vragen beantwoordt.

Literatuur

Over Exodus:

B. van Zuijlekom, *God komt tot Zijn volk*
(schetsen uitgegeven door de Bond van
Mannenverenigingen op Geref. Grondslag)

Over het bidden:

C. van den Berg, *Leer ons bidden* (dagboek)
H. Westerink, *Roep mij aan*
(over de praktijk van ons bidden)
E. Hoogendoorn over gebeds(verhoring) in: *Gelovig Leven*,
blz. 157-169 'Bidden blijft belangrijk'

Gevouwen handen

Bijbelstudie voor volwassenen

door ds. D.W.L. Krol, A. v.d. Leeuwlaan 3, 9405 AW Assen

BIJBELROOSTER VOOR VIJF DAGEN

- Jakobus 4 : 1-12
- Jakobus 5 : 12-20
- Hebréeën 4 : 14-16
- Filippenzen 4 : 4-9
- Psalm 130

Bijbelstudie

Inleiding

In de Bijbel vinden we heel wat gebeden.

- Jakob bidt op z'n sterfbed: Op uw hulp hoop ik, HEER! (Gen. 49 : 18).
- Mozes looft God als hij met het volk door de Rode Zee is geleid: Ik wil zingen voor de HEER, zijn macht en majesteit zijn groot! Paarden en ruiters wierp hij in zee (Ex. 15 : 1).
- Indrukwekkend is het gebed dat Salomo uitspreekt bij de inwijding van de tempel (1 Kon. 8).
- En wat te denken van de gebedspraktijk van iemand als Daniël? Drie keer per dag gaat hij op z'n knieën om God te bidden en te loven (Dan. 6 : 11).
- De Heer Jezus, de Leermeester van het gebed, leerde zijn leerlingen bidden (Luc. 11 : 1-13).
- En van zijn eigen omgaan met Vader geeft het Hogepriesterlijk gebed (Joh. 17) een machtig voorbeeld.

Opdracht 1

Neem één van deze gebeden als uitgangspunt van bespreking.

- Waarin spreekt dit gebed ons aan?
- Welk element komt daarin duidelijk naar voren?
- Wat kunnen wij daar voor onze eigen gebedspraktijk van leren?

Wat is bidden?

De Heidelbergse Catechismus is het leerboek voor de jeugd van de kerk. Daarin komt het gebed uitgebreid aan de orde (in Zondag 45 - 52). Merkwaardig genoeg ontbreekt daar echter de vraag wat bidden is. Kennelijk wordt ervan uitgegaan dat de leerling dit al weet. Hij vraagt zijn leermeester er niet naar.

Toch is de vraag belangrijk. En minstens zo belangrijk is het antwoord op die vraag. Fraai is wat Leo Judae daarvan zegt. Hij was in het Zwitserse Zürich de rechterhand van Zwingli. Volgens hem is het gebed een ernstig vurig gesprek van het menselijk gemoed met God, waarin de mens aan God zijn verlangen voorlegt en hulp begeert of voor ontvangen hulp en weldaad dankzegt. Bidden betekent dus dat we in gesprek gaan met God. Dat doen we in vol besef van zijn majesteit en macht. We verwachten het van Hem, die we dankzij Christus onze Vader mogen noemen. Hij geeft ons wat we nodig hebben.

Opdracht 2

Ga de volgende elementen uit de omschrijving van Leo Judae na:

- een ernstig vurig gesprek;
- het menselijk gemoed (het hart er dus bij!);
- dankzegging.

Hoe kunnen we daar in onze eigen gebeden gebruik van maken?

Bidden in oorlogstijd

In de vorige gedeelten van deze schets zijn voorbeelden genoemd van gebeden die tot God opgezonden werden in een situatie van oorlog.

- Zo bidt Elia tot God op een moment dat hij de strijd heeft aangeboden met de priesters van Baäl. Inzet van de strijd is het antwoord van boven: De god die antwoordt met vuur, is de ware God (1 Kon. 18 : 24).
- Ook Mozes richt zich tot de HEER. Dat is op een moment dat de Amalekieten zich doen kennen in hun vijandigheid. Mozes klimt de heuveltop op. Hij strekt z'n handen uit tot God. En zolang zijn handen omhoog zijn, is Israël aan de winnende hand.

Lees nu eerst Jakobus 4 : 1-12

De brief van Jakobus, de broer van Jezus, is geschreven aan christenen in verstrooiing. Ook zij zitten midden in een situatie van oorlog. Het bijzondere van die oorlog is dat de mobilisatie van binnenuit komt. Daarbij valt te denken aan problemen op het terrein van hebzucht en eerzucht. Mogelijk zijn er ook materiële belangen in het spel. Men is afgunstig op de ander die iets heeft wat men zelf niet heeft. Zelfzuchtig begeren brengt een mens tot zondige daden.

Diepste oorzaak van alle ellende ligt bij het gebed. Of beter: bij het niet of niet goed bidden. Als het gebed wegwijnt, verdwijnt het contact met God. Dan leidt dat tot schade in de verhouding tot de naaste. En dat betekent oorlog!

Wat valt daaraan te doen? Onderwerp u aan God, zegt Jakobus (vers 7). De wapens moeten worden ingeleverd. Hoe? Door de handen omhoog te doen en overgave aan God aan te bieden. Je leven ligt dan in Gods hand. Je wordt klein. Dat betekent - hoe vreemd het ook moge klinken - geen verlies, maar winst.

Hoe krijg je die winst? Jakobus wijst erop dat dit op een dubbele manier moet gebeuren. Allereerst door weerstand te bieden aan de duivel. Houd de duivel op afstand! En verder door tot God te naderen. In feite is afstand nemen van de duivel en het naderen tot God één beweging. Hoe verder je namelijk bij de duivel uit de buurt gaat, des te dichterbij kom je bij God.

Naderen tot God - dat doe je door middel van gebed en dankzegging. Dat helpt. Het brengt een mens dichterbij God. En dat is tegelijk de weg waarlangs God de biddende mens tegemoetkomt.

Opdracht 3

Jakobus spreekt duidelijk in termen van oorlog. Hij sluit daarin aan het gebedsonderwijs van zijn broer, de Heer Jezus. Christus leerde ons bidden om redding uit de greep van het kwaad (Mat. 6 : 13).

- Hoe ervaren wij de dreiging van de duivel in ons leven? En hoe gaan we ermee om?
- In onze zwakheid komt de Geest ons te hulp (Rom. 8 : 26). Op welk front hebben wij de hulp van de Geest het meest nodig?
- Voor de duivel gebruikt de Bijbel het beeld van de brullende leeuw (1 Petr. 5 : 8), maar ook dat van de engel van het licht (2 Kor. 11 : 14). Hoe manifesteert hij zich in onze tijd vooral?

Levensheiliging

De Catechismus behandelt het gebed in het gedeelte dat handelt over de dankbaarheid. Anders gezegd is dankbaarheid bekering: je keert het oude leven de rug toe om je te richten op God. Je kunt het ook levensheiliging noemen, toewijding aan God. Die toewijding komt uit in het leven naar zijn gebod. Niet om er de zaligheid mee te verdienen. Wel uit dankbaarheid dat Christus dat heeft gedaan.

Dankbaar leven betekent dan ook een leven in gebed. De Catechismus noemt in Zondag 45 het gebed zelfs het voornaamste in de dankbaarheid die God van ons eist. Let op de term 'het voornaamste'. Bidden neemt de eerste plaats in als het gaat om levensheiliging. Het gebed staat voorop. Maar het staat niet alleen. Ook het gebod is belangrijk. Gebod en gebed horen beide bij de dankbaarheid die God verlangt van zijn kinderen. Dat het gebed van die twee de voornaamste wordt genoemd, heeft te maken met het feit dat zonder gebed geen gehoorzaamheid aan het gebod mogelijk is. Vandaar dat het gebed vooropgaat in de dankbaarheid.

Opdracht 4

Bespreek met elkaar wat de Heidelbergse Catechismus in zondag 32 (vr./antw. 90 en 91) zegt over goede werken. Hoe is de verhouding tot het doen van goede werken en het gebed?
Daarbij valt te overwegen of er voor ons gevoel geen spanning bestaat tussen die goede werken en wat zondag 45 zegt over de noodzaak van het gebed.
Denk daarbij vooral aan wat gezegd wordt over Gods genade en zijn Heilige Geest.

Een goed gebed

Wat is nu een goed gebed? Er zijn mensen die de 'gave van het gebed' hebben. Er zijn ook mensen die maar amper in het openbaar durven bidden. Onder hen zijn er die zich maar stuntels vinden, mensen die slechts stotterend naar God durven gaan. Ieder voelt wel aan dat een vloeiend geformuleerd gebed niet hetzelfde is als een goed gebed. Zoals het ook duidelijk mag zijn dat een gebed van weinig woorden wel degelijk een 'ernstig vurig gesprek van het menselijk gemoed met God' (zie boven) kan zijn.

In dat verband is de gelijkenis van de Farizeeër en de tollenaar tot op de dag van vandaag actueel. De man met de mooie woorden redt het niet bij God. De man die zich klein weet voor God, redt het wel (Luc. 18 : 9 - 14).

Als je dat tot je laat doordringen, wordt de vraag des te sterker aan welke kenmerken een goed gebed dient te voldoen. Zondag 45 (vr./antw. 117) wijst in dat verband op drie dingen:

a. we moeten God kennen

In ons gebed hebben we omgang met God. Dat is een omgang op hoog niveau. Daarom is het zaak God te kennen uit zijn Woord. Daarin heeft Hij Zich aan ons bekendgemaakt. Wil je weten wie Hij is, dan heb je de Bijbel nodig. Anders ontstaan verkeerde denkbeelden van God. Die zijn niet goed voor ons omgaan met de Heer.

b. we moeten onszelf kennen

Jezelf de spiegel voorhouden is niet gemakkelijk. De Catechismus deed dat al in het eerste deel, dat gaat over onze ellende. Dat woord ellende keert terug in Zondag 45 (antw. 116), als gezegd wordt dat we onze ellende moeten kennen. Ellende betekent dat we door de zonde bij God uit de gunst zijn geraakt. Daardoor zitten we op het spoor van de dood.

Psalm 130 verwoordt dit treffend: Als u de zonden blijft gedenken, HEER, Heer, wie houdt dan stand? (vers 3).

c. we moeten Christus kennen

Als we aan onszelf overgelaten zouden zijn, hadden we niets om op terug te vallen. Wat dat betreft zijn we volkomen stuurloos. Dankzij Christus zijn we niet reddeloos verloren. Door Hem hebben we vaste grond om op te staan. Een goed gebed haakt aan bij zijn werk. Dan bid je in de zekerheid dat God naar ons luistert.

Opdracht 5

In de gelijkenis van de Farizeeër en de tollenaar leert Christus ons om te bidden als de tollenaar.

- Wat betekent dat concreet voor ons gebedsleven?
- Welk beeld hebben wij van God?
- Vergelijk dat eens met het beeld dat Jona had van God.
- Hoe keken de vrienden en de vrouw van Job tegen God aan?
- Hoe legt u de waarde van de combinatie van Schriftlezing en gebed uit?
- Hoe kunnen wij in ons bidden inhaken op wat we gelezen hebben in de Bijbel?

Opdracht 6

Bespreek met elkaar Hebr 4 : 14-16. Let daarbij vooral op de volgende elementen:

- Christus kan meevoelen met onze zwakheden;
- met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade;
- hulp verkrijgen te gelegener tijd.
- Welke winst kunnen we daarmee doen voor ons gebed?

Literatuur

Voor verdere studie kan ik verwijzen naar wat er in de vorige onderdelen van deze schets is genoemd. Van het daar genoemde bevel ik in het bijzonder aan: H. Westerink, *Roep Mij aan*, Groningen 1982.

Verder wil ik het volgende toevoegen:

J. van Bruggen, 'Abba, Vader!', over de tekst en toonhoogte van het Onze Vader', in: *De biddende kerk*, Groningen 1979, pag. 9-42.

D. Grutter, *Samen stil voor God*, Bijbels dagboek voor gehuwden, Barneveld 1995 (dit gaat niet direct over het gebed, maar kan goed gebruikt worden als inleiding tot het gebed).

M.J.G. van der Velden, 'Biddende gemeente', in: *Als wij samenkomen*, Zoetermeer 2000, pag.101-109.

A.N. Hendriks, 'Gebedsverhoring', in: *Groeien in kennis*, Bedum 2005, pag. 7-16.

Wegwijs, jrg. 48 (1994), nr. 1, themanummer over: Het gebed.

Wegwijs, G.S.T. de Weger-te Velde, De gebedsgroep in de gemeente, in: *Wegwijs*, jrg. 51 (1997), pag. 39-41.

Bijbelrooster

De drie predikanten hebben allen vijf bijbelgedeelten aangegeven om te gebruiken als bijbelrooster. Deze stukken staan gerangschikt per predikant in de volgorde van de schetsen. Alle bijbelgedeelten zijn te gebruiken door iedereen, zodat u hier een bijbelrooster aantreft voor ongeveer twee weken. Dit rooster biedt vanuit de drie gekozen gezichtspunten een gevarieerde kijk op het onderwerp.

1 Koningen 17 :1-6	Elia kondigt droogte aan; God zorgt voor hem bij de beek Kerit
Jakobus 5 : 13-18	Elia's gebeden om droogte én om regen
1 Koningen 17 : 7-16	Elia gevoed én sterk gemaakt voor zijn taak
1 Koningen 18 : 20-40	De HEER, die is God!
1 Koningen 18 : 41-46	Elia bidt om de regen die God beloofd heeft
Exodus 17 : 1-7	Een volk dat niet bidt, maar wel moppert
Exodus 17 : 8-16	Door voorbede wint het volk de strijd
Lucas 11 : 1-13	God verhoort je gebed
Lucas 18 : 1-8	Blijven bidden
Efeziërs 6 : 10-20	Bidden in uniform
Jakobus 4 : 1-12	Hoe bid je goed?
Jakobus 5 : 12-20	Wie in moeite is, laat hij bidden
Hebreeënen 4 : 14-16	Zonder schroom naderen tot de troon van de Genadige
Filippenzen 4 : 4-9	Dank Hem in al uw gebeden
Psalm 130	Uit de diepte roep ik tot u, HEER